

Dato: 2. juni 2017

Til: Folketingets Miljø- og fødevareudvalg

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Vedrørende udarbejdelse af Handlingsplan til bekæmpelse af rotter

Danmarks Naturfredningsforening og en række øvrige interessenter har været inviteret til et møde i Miljø- og fødevareministeriets Miljøstyrelse den 1. juni, med henblik på en orientering og drøftelse af den forestående udarbejdelse af en "Handlingsplan til bekæmpelse af rotter".

Vi er meget glade for muligheden for sammen med andre interessenter at få mulighed for at drøfte overvejelser om planens indhold, herunder både tilsigtede og evt. utilsigtede konsekvenser.

Rotter er et voksende problem og foranlediger meget væsentlige sundhedsmæssige risici og økonomiske skader. Alle er derfor naturligvis enige om, at det er en rigtig god idé at opprioritere bekæmpelsen, herunder at udarbejde en Handlingsplan for bekæmpelse af rotter.

Vi forstår på Miljøstyrelsen, at Miljø- og fødevareudvalget på et møde den 14 juni vil blive forelagt et oplæg til indholdet af en Handlingsplan til bekæmpelse af rotter.

I den forbindelse vil vi gerne henlede udvalgets opmærksomhed på en række overvejelser.

Vi forstår, at oplægget til en Handlingsplan vil kunne tænkes at rumme afsnit om blandt andet:

- Styrket forebyggende indsats
- Mere effektiv rottebekæmpelse
- Administrative lettelser
- Bedre anvendelse af bekæmpelsesmidler

I forhold til disse temaer ønsker DN at henlede opmærksomheden på problematikker, som **vedrører det åbne land**. Vores kommentarer relaterer således **ikke** til bymiljøet.

Ad. Styrket forebyggende indsats

Vi forstår, at denne del vil handle om, hvordan man fremmer opsætningen af rottespærre, men også en styrket indsats ved vildtfodringspladser.

Vi kan meget varmt anbefale, at Handlingsplanen generelt lægger overordentlig stor vægt på forebyggende indsatser. Uden omfattende forebyggelse (fjernelse af årsagerne til rotteplagen) vil effekten af bekæmpelse med fælder og gift ganske enkelt være yderst begrænset.

Derfor bør Handlingsplanen tage udgangspunkt i et grundlæggende princip om, at alle praktisk mulige og realistiske forebyggende indsatser, skal være en forudsætning for anvendelse af gift.

Det er i forhold til forebyggelse ved "vildtfodringspladser" vigtigt at være opmærksom på, at fodring foretages dels ved opdræt af fugle med henblik på jagt (typisk volierer med fasaner og agerhøns), men også som fodring af vilde andefugle ved vandhuller, og fodring af fasaner (der er sat ud) i vildtremiser, skove, læhegn og lignende. Det sker typisk med "foder-tønder", hvor foderet er frit tilgængeligt.

Derfor bør en given forebyggende indsats omfatte både opdræts-lokaliteter (volierer) OG fodring ved øvrige lokaliteter i det åbne land (foder-tønder og lignende).

Det er imidlertid også vigtigt at udvalget er opmærksomt på, at fodring af fugle i opdræt, og fodring af udsatte fugle, jo netop indebærer at foderet er let tilgængeligt for fuglene - og dermed også rotter. Det er derfor umiddelbart vanskeligt at se, hvordan foder skal kunne være tilgængeligt for de udsatte fugle, men ikke for rotter.

Vi vil derfor venligst opfordre til at udvalget gør sig overvejelser om, hvordan det måtte være realistisk og praktisk muligt at forebygge at rotter tager en stor del af foder udlagt til fugle?

Vi ønsker i forlængelse heraf at understrege konsekvenserne ved eventuelt at søge en løsning på foderplads-problemet, via øget anvendelse af gift. [En undersøgelse foretaget af Århus Universitet](#) viser, at en skræmmende stor del af det vilde dyreliv allerede i dag er hårdt belastet af forgiftninger fra gnavergifte. Dyrene forgiftes, når de spiser døde eller døende rotter og mus.

Undersøgelsen er fra 2015 og der er siden sket indskrænkninger i brugen af nogle af giftene. Men princippet vil være det samme: Øger man anvendelsen af gifte i det åbne land, herunder ved foderpladser, vil rovdyr i højere grad blive forgiftede.

Det kan derfor under ingen omstændigheder anbefales, at man øger adgangen til anvendelse af gift i det åbne land, herunder ved foderpladser.

Vi ønsker at henlede opmærksomheden på, at Århus Universitet også mistænker, at andre arter - bl.a. grævling og pindsvin - også kan være belastede af gifte.

Det kan derfor anbefales at den kommende Handlingsplan beskriver en evaluering af både de tilsigtede og utilsigtede effekter, herunder af anvendelse af gifte.

Ad. Mere effektiv rottebekæmpelse

Det har i en periode været under overvejelse at give "udvidet adgang til rotteautorisation" - det vil sige at ikke "kun" professionelle rottebekæmpere da vil kunne udlægge gift, herunder ved landbrug, men også private/landmænd.

Vi forstår at begrundelsen skulle være et ønske om at reducere omkostningerne ved at professionelle forestår den praktiske bekæmpelse, ved at give adgang til at landmænd selv kan udlægge gift.

Vi vil indtrængende advare imod at man fjerner den nuværende forpligtelse til at have professionelle konsulenter til at forestå bekæmpelsen, herunder udlægning af gift ved landbrugsbygninger.

Vi har noteret os, at også bl.a. Kommunernes Landsforening og flere andre interessenter advarer imod at skabe denne adgang, herunder på mødet med interessenterne den 1 juni.

Det i dag generelt gældende princip om, at økonomiske hensyn ikke kan begrunde at private får adgang til at forestå opgaver, som har sundheds- og sikkerhedsmæssig forankring, bør også gælde for rottebekæmpelsen. I princippet vil en lempelse af reglerne svare til, at parcelhusejere selv måtte forestå rensning af skorsten og brændeovne efter et kort kursus, for at spare udgifterne til skorstensfejerer. Her er således også en lovgivet pligt for private til at bruge eksperter med autorisation, som følge af de væsentlige samfundsmæssige interesser i at undgå forkerte tilgange og risiko for alvorlige utilsigtede og vide konsekvenser.

Ad. Administrative lettelser

Vi kan naturligvis varmt anbefale alle administrative lettelser, som vil gøre det nemmere for både borgere og kommuner at intensivere, koordinere og forbedre rottebekæmpelsen, under forudsætning af, at sådanne lettelser ikke vil medføre risiko for utilsigtede negative konsekvenser i form af øget risiko for mennesker eller øgede forgiftningsniveauer for det naturlige dyreliv.

Ad. Bedre anvendelse af bekæmpelsesmidler

Dette afsnit vil efter vor forståelse skulle dække en ny resistensstrategi, information om dispensationsmuligheder for anvendelse af antikoagulanter og bekæmpelse med antikoagulanter længere end 10 m. fra bygninger.

Vi forstår at muligheden for at anvende antikoagulanter (der netop er de særligt farlige gifte for det naturlige dyreliv) længere end 10 meter fra bygninger, skulle være begrundet med at den egentlige årsag til en rotteplage (f.eks. gamle halmbunker, foderrester med mere) kan ligge mere end 10 meter fra bygninger.

Vi vil i den forbindelse gerne henlede opmærksomheden på, at det i denne sammenhæng netop vil være helt afgørende at knytte gennemførelsen af forebyggende indsatser, som et vilkår for anvendelsen af gift: Hvis man ikke fjerner årsagen til rotteproblemet, vil anvendelse af gift ikke løse problemet.

Også i denne sammenhæng peger vi på vigtigheden af, at det er professionelle rottekonstulanter, der foretager en vurdering af mulighederne for forebyggende indsatser, i sammenhæng med evt. giftanvendelse - ikke en privat. Det må således ikke risikere at kunne blive en konsekvens af Handlingsplanen og ændret lovgivning, at det kan blive nemmere blot at udlægge gift, frem for at fjerne den egentlige årsag til rotteproblemet?

Med venlig hilsen

Bo Håkansson
boh@dn.dk